

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยนำเสนอผลสรุปผลการวิจัย ตามหัวข้อ
ดังต่อไปนี้

สรุปผล

1. สภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยละ 46
เคยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ร้อยละ 31 เคยจัดทำแต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ
และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และร้อยละ 23 ไม่เคยจัดทำ
ตามลำดับ มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุคลากร ร้อย
ละ 46 ทราบเป็นอย่างดี ร้อยละ 31 ทราบบ้างแต่ไม่ละเอียด และร้อยละ 23 ไม่ทราบตามลำดับ
มีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ 9 ประเภท บุคลากร ร้อยละ 38 มีความรู้แต่ไม่ละเอียด ร้อยละ 31
มีความรู้เป็นอย่างดี และร้อยละ 31 ไม่มีความรู้ ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล บุคลากร ร้อยละ 85 มีปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล และร้อยละ 15 ไม่มีปัญหา อุปสรรค ตามลำดับ และความต้องการ
พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุคลากรทุกคนร้อยละ 100
มีความต้องการพัฒนาตนเอง

2. การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์
การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเด็กพิการ
9 ประเภท วิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ
การสอนงาน และการนิเทศ ที่จัดกิจกรรมให้แก่ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมพัฒนาตนเอง เพื่อ
พัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต
และการสะท้อนผลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ

บุคคล โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการสะท้อนผลการพัฒนา

บุคลากร คือ 1) แบบสังเกต 2) แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 และ 3) แบบประเมิน

สรุปผลหลังจากการสังเกตการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ในขณะที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตพบว่า บุคลากรมีความกระตือรือร้น ตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความร่วมมือขณะรับฟังการบรรยายจากวิทยากร ไม่หลีกเลี่ยงการกิจกรรมในการประชุมและยอมรับมติส่วนใหญ่ในที่ประชุมทุกคน การตอบคำถามวิทยากร และการซักถามเมื่อวิทยากรบรรยายจบ บุคลากรส่วนใหญ่มีความมั่นใจและกล้าที่จะซักถามข้อสงสัยในส่วนของเนื้อหาที่ยังไม่เข้าใจ

ผลจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมพบว่า บุคลากรสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ครบทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบที่สามารถเขียน ได้ครบถ้วน ถูกต้องและสอดคล้องทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 คือ ข้อที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่ 3 ข้อมูลด้านการศึกษาในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่ 5 การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการศึกษาในข้อ 5.1 ระดับความสามารถปัจจุบัน 5.5 ผู้รับผิดชอบ ข้อที่ 7 คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และข้อที่ 8 ความคิดเห็นของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน องค์ประกอบที่เขียน ได้คิดเป็นร้อยละ 80 คือ หัวข้อที่ 5 การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการศึกษาในข้อ 5.2 เป้าหมายระยะเวลา 1 ปี ข้อ 5.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) ข้อ 5.4 เกณฑ์และวิธีประเมินผล และข้อที่ 6 ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และองค์ประกอบที่เขียน ได้น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 60 คือข้อที่ 2 ข้อมูลด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพของเด็กพิการในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่ 4 ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามลำดับและผลการวิเคราะห์จากแบบประเมินการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่ 1 รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่ 3

ข้อมูลด้านการศึกษาในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ข้อที่ 5.1 ระดับความสามารถ
ปัจจุบัน ข้อที่ 5.5 ระบุผู้รับผิดชอบ ข้อที่ 7 คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ
บุคคล และข้อที่ 8 ความคิดเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00)
ข้อที่ 5.2 เป้าหมายระยะเวลา 1 ปี ข้อที่ 5.4 เกณฑ์และวิธีประเมินผล ข้อที่ 3 ($\bar{X} = 4.80$, S.D.
= .45) และรองลงมา ข้อที่ 2 ข้อมูลด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพของเด็กพิการในแผนการ
จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และข้อที่ 4 ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ
บุคคล ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับมาก คือ ข้อที่ 5.3
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม(เป้าหมายระยะสั้น) และข้อที่ 6 ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกเทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .55) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือข้อที่ 2 จัด
กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และข้อที่ 5 ผู้สอน
ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลถูกต้องและครบถ้วนตามแผนการสอน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00)
รองลงมา ข้อที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องและ
เหมาะสมกับเวลา และข้อที่ 4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ
เรียนการสอนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .45) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับ
มาก ข้อที่ 1 จัดสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และข้อที่ 6 มีบันทึกหลังการ
สอนและจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .55) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและการพัฒนา
บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษา
เฉพาะบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากสภาพการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของของศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
ร้อยละ 46 เคยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ร้อยละ 31 เคยจัดทำแต่ยังขาดความรู้
ความเข้าใจและวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และร้อยละ 23
ไม่เคยจัดทำ ตามลำดับ มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
บุคลากร ร้อยละ 46 ทราบเป็นอย่างดี ร้อยละ 31 ทราบบ้างแต่ไม่ละเอียด และร้อยละ 23

ไม่ทราบตามลำดับ มีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการ 9 ประเภท บุคลากร ร้อยละ 38 มีความรู้แต่ไม่ละเอียด ร้อยละ 31 มีความรู้เป็นอย่างดี และร้อยละ 31 ไม่มีความรู้ ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุคลากร ร้อยละ 85 มีปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และร้อยละ 15 ไม่มีปัญหา อุปสรรค ตามลำดับ และความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล บุคลากรทุกคนร้อยละ 100 มีความต้องการพัฒนาตนเอง อาจเนื่องมาจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์มีบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดในการจัดการศึกษาพิเศษถึง 8 บทบาท (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2555 : 9-11) จึงทำให้การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครู ไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ผู้วิจัยจึงหาวิธีการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครู โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินการ ขั้นการสังเกต และขั้นสะท้อนผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชร ชารีชื่น (2552 : 86) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครู โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ เค็มมิส และแมกแทกการ์ท ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการสังเกต และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยของสุวิมล ว่องวานิช (2552 : 23) ที่สรุปไว้ว่า ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบขดลวด มี 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ เค็มมิส และแมกแทกการ์ท (Kemmis and Mc Target) คือ การวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข ตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป

2. การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลปรากฏว่า การสังเกตการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวม ระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ ปรากฏว่าบุคลากรมีความกระตือรือร้น ตรงต่อเวลา ในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความร่วมมือขอคำแนะนำการบรรยายจากวิทยากร ไม่หลีกเลี่ยงการประชุม ขณะวิทยากรบรรยายให้ความสนใจไม่ต่งเสียงรบกวนผู้อื่นร่วมแสดงความคิดเห็น ในกิจกรรมในการประชุมและยอมรับมติส่วนใหญ่ในที่ประชุม รวมถึงการร่วมกิจกรรมเช่นการตอบคำถามวิทยากร

การซักถามประเด็นที่สงสัยในเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการทั้ง 9 ประเภท วิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล-ผลการสอนงานจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม พบว่า บุคลากรสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ครบทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กพิการ และผลการวิเคราะห์การนิเทศจากแบบประเมินการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วัชรินทร์ชื่น (2552 : 86) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดกาฬสินธุ์ การพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่าบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กพิการอยู่ในระดับสูงครูมีความมั่นใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมากขึ้นสามารถเขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ครบองค์ประกอบทุกรายการอย่างถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิการแต่ละบุคคล และสัมภาษณ์ ปลอดขาว (2549 : 64-65) ได้วิจัยเรื่องศักยภาพของครูในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ตั้งกัฒสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ปีการศึกษา 2548 พบว่า ครูที่รับผิดชอบการจัดการเรียนร่วมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอยู่ในระดับปานกลางและมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารและครู ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ควรนำข้อมูลแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาใช้ในการกำหนดและวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในรูปแบบที่เหมาะสมเป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหาร ด้านงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในศูนย์

การศึกษาพิเศษ สถานศึกษาเฉพาะความพิการ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเด็กพิการเรียนร่วมต่อไป

1.2 ครูที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดอื่นๆสามารถใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปกำหนดแนวทางการศึกษาให้แก่เด็กพิการในศูนย์การศึกษาพิเศษของตนเองได้

1.3 ผู้ปกครอง สามารถตรวจสอบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของบุคลากรที่จัดทำให้กับบุตรหลานของตนเองได้โดยตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลว่าตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในทุกสังกัด โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการสังเกต และขั้นการสะท้อนผล โดยใช้เครื่องมือ 1) แบบสังเกต 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) แบบประเมิน มีจุดเด่นที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงสภาพปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค ร่วมกับผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้ด้วยตนเอง เป็นแนวทางสำหรับนำไปใช้ในหน่วยงานที่มีบุคลากรไม่มากนักและต้องการมุ่งพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาความก้าวหน้าของเด็กพิการที่เกิดจากการนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY